

KRAVENE

1. Reguleringsbestemmelse

Det vises til HTA for LO Stat, YS Stat og Unio pkt. 1.5 – Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår:

- a) Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår.
- b) Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår. Den nominelle lønnsutvikling for ansatte i det statlige tariffområdet skal vurderes i forhold til arbeidslivet for øvrig.
- c) Hvis partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan partene si opp hovedtariffavtalen innen 14 dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 14 dagers varsel, med utløp tidligst 1. mai 2017.
- d) Det nye lønns- og forhandlingssystemet forhandles.

2. Forhandlingsgrunnlag

Fallet i petroleumsinvesteringene vil avta, eksporten vil øke og det vil bringe norsk økonomi inn i en svak konjunkturoppgang de neste tre årene, ifølge SSBs økonomiske analyse. Selv om de økonomiske utsiktene fortsatt er preget av nedgangen i oljeinvesteringene og den lave oljeprisen går det mot lysere tider. Det er også bedre utsikter for internasjonal økonomi i år, selv om vekstutsiktene fortsatt svake og preget av usikkerhet. Vekstanslagene for norsk økonomi er i størrelsesorden 1 ½ pst etter bare ½ i 2016.

Prisstigningen fra 2015 til 2016 ble 3,6 pst. Den ble vesentlig høyere enn anslaget som ble lagt til grunn under forhandlingene. Økte importpriser som følge av svakere kronkurs og høyere energipriser, bidro mer enn forutsatt. For brede grupper i samfunnet og i staten ble det reallønnsnedgang.

Prisstigningen i 2017 antas å gå ned og anslås av TBU til 2 prosent.

Økonomisk styring gjennom frontfagsmodellen er viktig for å sikre sysselsetting og langsiktig økonomisk bærekraft. Frontfaget skal angi normen for lønnsutvikling for hele arbeidslivet i tråd med hva konkurranseutsatte næringer kan bære, men ikke være til hinder for at det kan gis kompensasjon til grupper som systematisk over tid er blitt hengende etter.

Den økonomiske situasjonen og utsiktene fremover viser at det er rom for reallønnsutvikling i årets oppgjør.

3. Inntektsutviklingen i 2016 og utsiktene for 2. avtaleår.

Tallene fra TBU og SBU viser at den samlede lønnsveksten i staten for hele tariffområdet (2015 - 2016) var 2,4 pst. En utvikling i samsvar med NHO/LOs anslag til ramme i Frontfaget. Prisstigningen på 3,6 % gav en reallønnsnedgang på 1,2 pst i staten.

I 2016 valgte staten og inngå en ulikelydende hovedtariffavtale med Akademikerne i forhold til de øvrige hovedsammenslutningene. En konsekvens av to ulikelydende hovedtariffavtaler i staten er blant annet at lønnsveksten, lønnsoverhenget, lønnsmassen og glidningen må beregnes særskilt for de to avtalene.

Til tross for at Akademikerne leverte inn medlemslister pr. 1. mai 2016, har Statens beregningsutvalg (SBU) hatt store utfordringer med å beregne grunnlagstallene for lønnsoppgjøret splittet på de to avtalene. For å unngå å komme i tilsvarende situasjon i kommende oppgjør, krever vi at staten pålegger Akademikerne å innrapportere sine medlemslister både pr. 1. mai og på tellingstidspunktet 1. oktober.

Åpenhet om lønn i staten krever gode registre og god statistikk. Endringene de siste årene med overgangen til a-ordningen og fjerning av statens sentrale tjenestemannsregister (SST) har ført til at vesentlige opplysninger som utvikling på stillingskoder, lønnsrammer, lønsspenn mv er falt bort. For partene er det en forutsetning at man har gode og hensiktsmessige tallgrunnlag og statistikk, på den bakgrunn krever LO Stat at det settes i gang et partssammensatt arbeid for å fremskaffe nødvendig og god statistikk.

Statistikken pr. 1.10.2016 viser at kvinners andel av menns brutto regulativlønn for heltidstilsatte i staten samlet er 96,4 %. For Akademikerne er kvinners andel av menns bruttoregulativlønn 94,3 % og for LO Stat, YS Stat og Unio 97,0 %. Arbeidet med å identifisere, rette opp og forhindre kjønnsbetingede lønnsforskjeller må videreføres og forsterkes.

4. Lønns- og forhandlingssystemet

LO Stat er opptatt av at lønns- og forhandlingssystemet i staten må være helhetlig og balansert system som ivaretar statens særpreg. Lønns- og forhandlingssystemet må bidra til å understøtte sentrale verdier om rettsstaten og byråkatiets uavhengige rolle. Staten som arbeidsgiver og statens inntektspolitikk må henge sammen. Forhandlingsretten i staten både når det gjelder lønn- og arbeidsvilkår er lagt til hovedsammenslutningene gjennom tjenestetvistloven. Det samme gjelder konfliktretten.

2016 ble det foretatt store endringer i lønns- og forhandlingssystemet i staten, blant annet ble den felles likelydende hovedtariffavtalen splittet ved at Akademikerne fikk en egen hovedtariffavtale basert på organisasjonstilhørighet. Det førte blant annet til ulik lønnsvekst for samme stillingsgrupper, store utfordringer med å beregne grunnlagstallene for lønnsoppgjøret. I tillegg til at staten inngikk to ulikelydende tariffavtaler med hovedsammenslutningene, ble det også gjort store endringer i lønnsystemet. Blant annet kan det nevnes topplønnen i lønnsrammer og spenn ble fjernet, det samme ble forhandlingsretten for lederstillinger i staten omfattet av hovedtariffavtalen og endring i tvisteløsningsmodellene.

Konsekvensene av de endringer som ble skjedde i 2016 er ikke evaluert, med unntak av en svært mangelfull questback undersøkelse om effekter ved fjerning av topplønn i lønnsrammer og spenn og endringene ved fastsetting av lederlønn. De tilbakemeldingene vi har fått fra våre tillitsvalgte og medlemmer når det gjelder effekter og konsekvenser av endringene spiker i flere retninger. LO Stat mener det er uansvarlig å gjennomføre ytterligere store endringer i lønns- og forhandlingssystemet før det som er gjort er evaluert.

LO Stat krever at det i etterkant av mellomoppgjøret nedsettes en partssammensatt arbeidsgruppe som foretar en gjennomgang av lønnssystemet med sikte på å rydde og forenkle dagens lønnssystem, jf. Alternativ 1. i rapporten.

5. Økonomiske krav

- LO Stat krever at oppgjøret i 2017 gir reallønnsvekst for våre medlemmer og sikrer en rettferdig fordeling.
- LO Stat krever at de disponible midlene i all hovedsak gis som sentrale generelle tillegg på Hovedlønnstabellen (A-tabellen). Innretningen av det generelle tillegget kommer vi tilbake til under forhandlingene, tiltak for lavlønte og likelønn vil bli prioritert.

LO Stat tar forbehold om nye og endrede krav under forhandlingene.

Med vennlig hilsen

Egil A. Aas

leder